

BARNS HJÄLPSÖKANDE VID SOCIAL UTSATTHET

Inger Linblad¹, Sylwia Koziel¹, Emelie Shanks² och Ylva Spånberger Weitz¹

¹*Institutionen för samhällsvetenskaper, Södertörns högskola*

²*Institutionen för socialt arbete, Stockholms universitet*

I presentationen beskrivs ett nystartat forskningsprojekt där vi utifrån olika perspektiv ska undersöka barns hjälpsökande vid social utsatthet. I samarbete med professionella och ungdomsmedarbetare inom socialtjänsten utforskar vi barns hjälpsökandeprocesser och förutsättningar för barns hjälpsökande, samt hur kunskap från projektet kan implementeras i socialtjänstens praktik. Barns rätt till stöd och skydd är tydligt definierat i FN:s barnkonvention och inom exempelvis skola och socialtjänst finns riktlinjer för att främja och säkerställa barns rättigheter enligt denna konvention. I förslaget till ny socialtjänstlag betonas vikten av en tillgänglig socialtjänst med fokus på tidiga och förebyggande insatser (SOU 2020:47) och sedan juli 2023 kan barn från 12 år beviljas öppna insatser från socialtjänsten utan föräldrars samtycke (Socialstyrelsen, 2023). Trots en stark betoning på barns rätt till stöd och skydd i policy och lagstiftning visar forskning att enskilda barns utsatthet i många fall inte kommer till socialtjänstens kännedom (Kalin et al., 2022). Forskning om barns egna hjälpsökande vid social utsatthet är begränsad, men det finns visst stöd för att kunskap om rättigheter liksom tilltro till möjligheten att få hjälp och stöd, stärker barns benägenhet att berätta för andra om sin utsatthet samt hjälper dem att själva förstå och sätta ord på sina erfarenheter (Cossar et al. 2019; Thulin et al. 2020).

Syftet är att få kunskap om barns förutsättningar och tillvägagångssätt för hjälpsökande vid social utsatthet, samt utforska hur denna kunskap kan implementeras i socialtjänstens praktik genom deltagande och samskapande metoder. Fokus ligger på barns och ungas erfarenheter av att söka hjälp samt deras perspektiv på behov av stöd från samhället. För ett vidare perspektiv på förutsättningarna för hjälpsökande undersöks även barns generella uppfattningar om rättigheter och stöd, liksom professionellas uppfattningar om barns hjälpsökande och erfarenheter av att stödja barn i deras hjälpsökandeprocess.

Studiedesignen bygger på olika datamaterial, såsom en enkätundersökning med barn, intervjuer med unga och professionella, samt workshops med nyckelaktörer i en referensgrupp. Projektet förväntas bidra med både bred och djup kunskap om barns hjälpsökande ur olika perspektiv. Genom samarbetet med praktiken förväntas kunskap från projektet även förbättra barns förutsättningar att söka och få hjälp.

Nyckelord: Barns hjälpsökande, Praktisknära forskning

REFERENSER

- Cossar, J., Belderson, P. & Brandon, M. (2019). Recognition, telling and getting help with abuse and neglect: Young people's perspectives. *Children and Youth Services Review*, 106(11), 1044-69.
- Kalin, T., Persdotter, B., Ahlgren, T., & Gerdner, A. (2022). How do child welfare referrals in Sweden match children's self-reporting of severe exposure? *Child & Family Social Work* 27(2), 100–101.
- SOU 2020:47. (2020). *Hållbar socialtjänst – En ny socialtjänstlag. Slutbetänkande av Utredningen Framtidens socialtjänst.*
- Socialstyrelsen. (2023). *Sänkt åldersgräns för öppna insatser till barn utan vårdnadshavarens samtycke. Meddelandeblad nr 3/2023.*
- Thulin, J., Kjellgren, C. & Nilsson, D. (2020). Children's Disclosure of Physical Abuse - The Process of Disclosing and the Responses from Social Welfare Workers, *Child Care in Practice*, 26(3), 285-299.